

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Metody badań socjologicznych 1

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Socjologia Specjalność Socjologia stosowana Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 24SOC SOGS.21KU.13098.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy specjalnościowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające
Koordynator zajęć	Agnieszka Jeran	
Prowadzący zajęcia	Agnieszka Jeran	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Egzamin • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy na temat przygotowania koncepcji badania socjologicznego od postawienia problemu badawczego, przez konceptualizację i operacjonalizację po dobór właściwych metod i technik badawczych.
C2	Ukształtowanie umiejętności doboru wskaźników i formułowania hipotez badawczych.
C3	Ukształtowanie umiejętności właściwego z perspektywy problematyki badań: doboru procedur badawczych, metod i technik oraz jednostek badania

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	posiada wiedzę na temat podstaw metodologicznych oraz założeń teoretycznych, a także zastosowania praktycznego podstawowych strategii, metod i technik badań socjologicznych	SOC_K2_W02, SOC_K2_W06	Kolokwium ustne, Test
W2	zna relacje pomiędzy przedmiotem badań i problemem badawczym, problem badawczym głównym i szczegółowymi, problemami/pytaniem badawczymi a hipotezami	SOC_K2_W02, SOC_K2_W06	Kolokwium ustne, Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi zastosować w praktyce wiedzę o podstawowych elementach oraz etapach procesu badawczego i doborze jednostek badania	SOC_K2_U01, SOC_K2_U02, SOC_K2_U06	Kolokwium ustne, Projekt
U2	definiuje podstawowe pojęcia z metod i technik badań socjologicznych w tym – ilościowych, jakościowych i mieszanych	SOC_K2_U01, SOC_K2_U02, SOC_K2_U06	Kolokwium ustne, Projekt
U3	potrafi dobrać (w tym – połączyć) odpowiednie metody i techniki badań socjologicznych w celu przeprowadzenia analizy konkretnego tematu badawczego, korzystając przy tym z literatury teoretycznej i wyników badań (dane zastane)	SOC_K2_U01, SOC_K2_U02, SOC_K2_U06	Kolokwium ustne, Projekt

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Cechy badań socjologicznych – istota, potencjał i ograniczenia badań ilościowych i jakościowych oraz strategii mieszanych	W1, W2, U1, U2, U3	Wykład, Konwersatorium
2.	Projektowanie badania socjologicznego: • tworzenie problematyki badania, pytań i hipotez badawczych • konceptualizacja • odwołanie do danych zastanych (inspiracje metodologiczne) • ustalenie doboru (jednostek badanych) - populacji i próby (odwołanie do teorii i danych zastanych)	W1, W2, U1, U2, U3	Wykład, Konwersatorium
3.	Główne metody badań: • Wywiad – rodzaje wywiadów ilościowych i jakościowych: wywiady kwestionariuszowe i ankiety, wywiady pogłębione (indywidualne, grupowe) - zastosowanie, zasady prowadzenia, najczęstsze problemy • Eksperyment – założenia eksperymentów, schematy eksperymentalne i zasady doboru próby • Obserwacja ilościowa i jakościowa: standaryzowanie obserwacji, etnografia oraz rejestracja zachowań	W1, W2, U1, U2, U3	Wykład, Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja, Metoda analizy przypadków
Konwersatorium	Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Metoda projektu

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Egzamin ma formę testu jednokrotnego wyboru, złożonego z 30 pytań. Skala ocen: • bardzo dobry (bdb; 5,0): 27-30 • dobry plus (+db; 4,5): 24-26 • dobry (db; 4,0): 21-23 • dostateczny plus (+dst; 3,5): 18-20 • dostateczny (dst; 3,0): 15-17 • niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 15 punktów
Konwersatorium	Ocenie podlega przygotowywana systematycznie przez studentów projekt (koncepcja) badań własnych (praca indywidualna). Punktowa ocena obejmuje: 1) sformułowanie celu badań, problemów badawczych i hipotez (jeśli występują) – do 10 punktów 2) osadzenie problemu badawczego w literaturze teoretycznej - do 10 punktów 3) odwołanie do danych zastanych (desk research) w kontekście zjawiska i procedur badawczych - do 10 punktów 4) operacjonalizację i proponowane wskaźniki – do 10 punktów, 5) proponowany dobór próby – do 10 punktów, 6) proponowany dobór metod i technik badawczych – do 10 punktów, 7) aktywność i systematyczność w przygotowaniu i udoskonalaniu koncepcji badań – do 10 punktów Przedstawiona koncepcja badań własnych prezentowana jest („broniona”) w czasie ustnego kolokwium - jako prezentacja koncepcji badań i dyskusja – oceniana w skali do 30 punktów wg kryterium umiejętności wyjaśnienia podjętych decyzji metodologicznych (wskazanie konsekwencji, odniesienie do alternatyw) w odniesieniu do problematyzacji, doboru metod, technik i wskaźników oraz jednostek badania. Ocena końcowa – wynika z sumy punktów z projektu i kolokwium ustnego wg skali: 90 i więcej punktów – bdb 80-89 – db+ 70-79 – db 60-69 – dst + 50-59 – dst poniżej 50 – ndst

Literatura

Obowiązkowa

1. J.W.Creswell, Projektowanie badań naukowych, Kraków 2013 (wskazane fragm.)
2. Badania jakościowe. Metody i narzędzia, red. D.Jemielniak (tom 1 i 2), Warszawa 2012 (wskazane fragm.)
3. H.S.Becker, Triki badawcze w socjologii, Warszawa 2018 (wskazane fragm.)
4. Wskazana literatura metodologiczna odnosząca się do wybranych w ramach indywidualnych projektów metod i technik badań socjologicznych.

Dodatkowa

1. E. Babbie, Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2003
2. G. Babiński, Wybrane zagadnienia z metodologii badań empirycznych, Kraków 1980
3. R. Mayntz, K. Holm, P. Hübner, Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej, Warszawa 1985
4. Ch. Frankfort-Nachmias, D. Nachmias, Metody badawcze w naukach społecznych, Poznań 2001
5. J. Lutyński, Metody badań społecznych, Łódź 1994
6. Kvale, S., Prowadzenie wywiadów, Warszawa 2010
7. Angrosino, M., Badania etnograficzne i obserwacyjne, Warszawa, 2010
8. Bieчек, P., Odkrywać! Ujawniać! Objaśniać! Zbiór esejów o sztuce prezentowania danych, Warszawa 2016

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie projektu	20
Przygotowanie do egzaminu	10
Przygotowanie do zaliczenia	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
SOC_K2_U01	Absolwent/ka potrafi refleksyjnie i krytycznie dokonywać wyboru perspektywy teoretycznej, źródeł danych, metod i technik ich gromadzenia oraz analizy w celu rozwiązania złożonych problemów badawczych i społecznych, także w nowych i nieprzewidywalnych warunkach
SOC_K2_U02	Absolwent/ka potrafi krytycznie gromadzić oraz selekcjonować informacje i materiały niezbędne do pracy badawczej, naukowej i zawodowej, korzystając przy tym z różnych źródeł i posługując się nowoczesnymi technologiami
SOC_K2_U06	Absolwent/ka potrafi samodzielnie pogłębiać i aktualizować wiedzę oraz umiejętności z zakresu nauk socjologicznych, a także projektować swój rozwój zawodowy
SOC_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób stanowiska teoretyczne i metodologiczne we współczesnej socjologii oraz różnice między nimi
SOC_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie prawne i etyczne uwarunkowania prowadzenia i komunikowania badań społecznych – w tym kodeksy etyczne i zasady ochrony własności intelektualnej